

**BỘ Y TẾ
CỤC DÂN SỐ**

**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do – Hạnh phúc**

Số: /CDS-TTGD
V/v hướng dẫn triển khai
công tác truyền thông, giáo dục
về dân số năm 2024

Hà Nội, ngày tháng năm 2024

Kính gửi: Sở Y tế các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương

Căn cứ Chương trình công tác năm 2024, Cục Dân số hướng dẫn triển khai công tác truyền thông, giáo dục về dân số năm 2024 (Hướng dẫn kèm theo).

Trên cơ sở nội dung hướng dẫn triển khai công tác truyền thông, giáo dục về dân số năm 2024, Cục Dân số đề nghị Sở Y tế quan tâm, chỉ đạo Chi cục Dân số/Dân số - kế hoạch hóa gia đình/Phòng Dân số thuộc Sở Y tế chủ động tham mưu, xây dựng kế hoạch triển khai các hoạt động truyền thông đảm bảo hiệu quả, phù hợp với tình hình thực tế công tác dân số tại địa phương.

Trong quá trình thực hiện, nếu có khó khăn, vướng mắc đề nghị địa phương có văn bản gửi về Cục Dân số để hướng dẫn, giải quyết.

Trân trọng cảm ơn./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- TT Nguyễn Thị Liên Hương (để b/c);
- Lãnh đạo Cục Dân số;
- Các Phòng/đơn vị thuộc Cục;
- Chi cục DS-KHHGĐ các tỉnh, thành phố;
- Lưu: VT, TTGD.

CỤC TRƯỞNG

Lê Thanh Dũng

HƯỚNG DẪN

Triển khai công tác truyền thông, giáo dục về dân số năm 2024

(Ban hành kèm theo Công văn /CDS-TTGD ngày tháng năm 2024 của Cục Dân số)

Căn cứ Quyết định 2235/QĐ-BYT ngày 29/5/2020 của Bộ trưởng Bộ Y tế ban hành Kế hoạch hành động thực hiện Chương trình Truyền thông Dân số đến năm 2030 của Thủ tướng Chính phủ theo Quyết định số 537/QĐ-TTg ngày 17/4/2020; Quyết định số 128/QĐ-BYT ngày 17/01/2024 của Bộ trưởng Bộ Y tế ban hành Kế hoạch thông tin, truyền thông y tế năm 2024 và Công văn số 273/CDS-KHTC ngày 27/03/2024 của Cục Dân số về đơn đốc thực hiện công tác dân số năm 2024, Cục Dân số hướng dẫn triển khai công tác truyền thông, giáo dục về dân số năm 2024 như sau:

I. MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

Đẩy mạnh truyền thông vận động nhằm tăng cường sự đạo, chỉ đạo của Cấp ủy, Chính quyền các cấp, huy động sự tham gia tích cực của các Ban/ngành đoàn thể và vận động các tầng lớp nhân dân để thực hiện yêu cầu, nhiệm vụ và các mục tiêu về duy trì vững chắc mức sinh thay thế; đưa tỉ số giới tính khi sinh về mức cân bằng tự nhiên; tận dụng hiệu quả cơ cấu dân số vàng, thích ứng với già hóa dân số; phân bố dân số hợp lý; nâng cao chất lượng dân số, góp phần phát triển đất nước nhanh, bền vững.

II. NỘI DUNG TRUYỀN THÔNG

1. Các nội dung truyền thông chung

Tiếp tục tuyên truyền, vận động để quán triệt sâu sắc hơn Nghị quyết số 21-NQ/TW ngày 25/10/2017 của Hội nghị lần thứ sáu Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII về công tác dân số trong tình hình mới (Nghị quyết 21-NQ/TW) đề nêu bật được quan điểm của Đảng về công tác Dân số trong tình hình mới "Dân số là yếu tố quan trọng hàng đầu của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Công tác dân số là nhiệm vụ chiến lược, vừa cấp thiết vừa lâu dài; là sự nghiệp của toàn Đảng, toàn dân", đảm bảo thống nhất nhận thức, hành động của cả hệ thống chính trị, tạo sự đồng thuận và ủng hộ của toàn xã hội về chuyển trọng tâm chính sách dân số từ kế hoạch hóa gia đình sang dân số và phát triển.

Truyền thông, vận động đa dạng và phù hợp với từng nhóm đối tượng về 06 nội dung của dân số và phát triển trong mục tiêu của Nghị quyết 21-NQ/TW về công tác dân số trong tình hình mới bao gồm: duy trì vững chắc mức sinh thay thế; đưa tỉ số giới tính khi sinh về mức cân bằng tự nhiên; tận dụng hiệu quả cơ cấu dân số vàng, thích ứng với già hóa dân số; phân bố dân số hợp lý; nâng cao chất lượng dân số, góp phần phát triển đất nước nhanh, bền vững.

Đẩy mạnh các đợt truyền thông cao điểm về những vấn đề dân số ảnh hưởng trực tiếp đến sự phát triển bền vững của đất nước và địa phương: chênh lệch mức sinh đáng kể giữa các vùng, đối tượng và nguy cơ không đạt được mục tiêu duy trì mức sinh thay thế trên phạm vi toàn quốc; tốc độ già hóa dân số nhanh và sớm trở thành quốc gia dân số già là thách thức lớn cho phát triển kinh tế và an sinh xã hội; tỉ số giới tính khi sinh vẫn luôn ở mức cao; chất lượng dân số, nhất là tại vùng khó khăn còn hạn chế và một số nội dung quan trọng khác sẽ tác động trực tiếp đến đời sống, xã hội và sự phát triển bền vững của đất nước cả trong hiện tại và tương lai.

Tổ chức quán triệt các yêu cầu, nhiệm vụ về công tác dân số được nêu tại Nghị quyết số 42-NQ/TW ngày 24/11/2023, Hội nghị lần thứ tám Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII về tiếp tục đổi mới, nâng cao chất lượng chính sách xã hội, đáp ứng yêu cầu sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong giai đoạn mới; Nghị quyết số 01/NQ-CP ngày 05/01/2024 của Chính phủ về nhiệm vụ, giải pháp chủ yếu thực hiện Kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội năm 2024.

Cung cấp thông tin, tuyên truyền về kết quả đạt được, khó khăn, hạn chế của việc triển khai các chương trình, đề án, dự án, mô hình, kế hoạch về công tác dân số trong tình hình mới để tranh thủ sự lãnh đạo, chỉ đạo của các cấp ủy, chính quyền, sự tham gia tích cực của ban, ngành, đoàn thể, cá nhân, tổ chức và sự ủng hộ, đồng thuận của các tầng lớp nhân dân.

2. Về 06 nội dung của dân số và phát triển

2.1. Duy trì vững chắc mức sinh thay thế

Đối với địa phương có mức sinh cao: tiếp tục thực hiện truyền thông vận động không kết hôn và sinh con quá sớm, không sinh quá dày và không sinh nhiều con; chú trọng truyền thông về lợi ích kế hoạch hóa gia đình gắn liền với nuôi dạy con tốt, cải thiện chất lượng cuộc sống của người dân.

Đối với địa phương đã đạt mức sinh thay thế và có mức sinh thấp: tuyên truyền, vận động về lợi ích của việc sinh đủ hai con; các yếu tố bất lợi của việc kết hôn, sinh con quá muộn, sinh ít con đối với phát triển đất nước; tập trung vận động nam, nữ thanh niên kết hôn trước 30 tuổi và sinh đủ 2 con trước 35 tuổi.

2.2. Giảm thiểu mất cân bằng giới tính khi sinh

Truyền thông về thực trạng, nguyên nhân, hệ lụy của mất cân bằng giới tính khi sinh và các giải pháp giảm thiểu mất cân bằng giới tính khi sinh trên phạm vi toàn quốc và ở mỗi địa phương.

Đẩy mạnh truyền thông, giáo dục nâng cao nhận thức, chuyển đổi hành vi về giới và bình đẳng giới, không lựa chọn giới tính thai nhi; truyền thông nâng cao vai trò, vị thế của phụ nữ và trẻ em gái trong gia đình, cộng đồng và xã hội.

Tiếp tục truyền thông, giáo dục về các quy định của pháp luật về nghiêm cấm lựa chọn giới tính thai nhi. Chú trọng tuyên truyền, phổ biến các Luật bình đẳng giới, Luật phòng chống bạo lực gia đình; Luật hôn nhân và gia đình.

2.3. Thích ứng với già hóa dân số và đẩy mạnh chăm sóc sức khỏe người cao tuổi

Tuyên truyền vận động về cơ hội, thách thức và thích ứng với già hóa dân số, chăm sóc và nâng cao sức khỏe người cao tuổi nhằm tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, chính quyền, sự tham gia của ban, ngành, đoàn thể và hưởng ứng của toàn xã hội; đẩy mạnh truyền thông thay đổi hành vi tạo môi trường xã hội ủng hộ và tham gia chăm sóc và nâng cao sức khỏe người cao tuổi bảo đảm thích ứng với già hóa dân số.

Nâng cao nhận thức về ý nghĩa, tầm quan trọng của chăm sóc và nâng cao sức khỏe cho người cao tuổi; các nội dung rèn luyện thân thể, phòng các bệnh thường gặp ở người cao tuổi, giúp người cao tuổi tự phòng bệnh, tự chăm sóc nâng cao sức khỏe; người cao tuổi chủ động và tích cực tham gia khám sức khỏe định kỳ.

2.4. Nâng cao chất lượng dân số

Tuyên truyền về lợi ích và tầm quan trọng của việc tư vấn và khám sức khỏe trước khi kết hôn cho nam/nữ thanh niên; thực hiện tầm soát, chẩn đoán, điều trị một số bệnh, tật trước sinh và sơ sinh, vận động người dân tự nguyện tham gia.

Tuyên truyền về thực trạng, hệ lụy của việc tảo hôn, kết hôn cận huyết thống, đặc biệt ở vùng sâu, vùng xa, vùng có đông đồng bào dân tộc, biên giới, hải đảo; hậu quả của việc mang thai ở người chưa thành niên. Tuyên truyền phổ biến các quy định của pháp luật về cấm tảo hôn, kết hôn cận huyết thống, tạo sự đồng thuận của các tầng lớp nhân dân và toàn xã hội trong việc thực hiện giảm thiểu tảo hôn và hôn nhân cận huyết thống.

Tập trung ưu tiên cung cấp kiến thức về sức khỏe sinh sản, sức khỏe tình dục phù hợp với các nhóm đối tượng đặc thù (vị thành niên, thanh niên, người lao động tại khu công nghiệp, khu chế xuất...) góp phần giảm tình trạng mang thai ngoài ý muốn, giảm phá thai, dự phòng vô sinh và nâng cao chất lượng dân số.

2.5. Phân bố dân số hợp lý

Tuyên truyền về quyền và nghĩa vụ của người di cư, phát huy các yếu tố tích cực của quá trình di cư, đóng góp vào sự phát triển kinh tế - xã hội của nơi đi và nơi đến, góp phần chăm sóc và nâng cao chất lượng dân số, nhất là vùng nhập cư.

2.6. Tận dụng hiệu quả cơ cấu dân số vàng, lồng ghép biến dân số vào kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội

Tập trung truyền thông vận động về cơ hội và thách thức của cơ cấu dân số vàng, phát huy tối đa lợi thế cơ cấu dân số vàng, tạo động lực mạnh mẽ cho sự phát triển đất nước nhanh, bền vững và thích ứng với già hóa dân số.

III. CÁC HOẠT ĐỘNG CHỦ YẾU

1. Tại Trung ương

1.1. Tổ chức thi sáng tác Logo mới của công tác dân số phù hợp với tình hình thực tế để sử dụng làm hình ảnh đại diện. Trung ương phối hợp với các địa phương, các cơ quan truyền thông đại chúng để tuyên truyền trước, trong và sau cuộc thi sáng tác Logo.

1.2. Phối hợp các địa phương và các cơ quan, đơn vị liên quan tổ chức đánh giá giữa kì Chương trình truyền thông dân số đến năm 2030.

1.3. Tổ chức thực hiện các hoạt động truyền thông dân số thuộc Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi, dự kiến một số hoạt động bao gồm:

- Xây dựng thí điểm một số hoạt động truyền thông về nâng cao chất lượng dân số tại vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi.
- Tập huấn kiến thức, kỹ năng tuyên truyền về dân số với đồng bào dân tộc cho cán bộ truyền thông cấp tỉnh vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi.
- Tổ chức phát động chiến dịch truyền thông lồng ghép tăng cường nâng cao chất lượng dân số cho đồng bào dân tộc miền núi (tại 02 vùng, miền).

1.4. Sản xuất các sản phẩm truyền thông mẫu

- Xây dựng và phát hành các radio spot và TVC tuyên truyền về: ngày tránh thai thế giới; về chăm sóc sức khỏe người cao tuổi; mất cân bằng giới tính khi sinh; chăm sóc SKSS/KHHGD cho người di cư.

- Xây dựng các sản phẩm truyền thông giáo dục: các tài liệu truyền thông truyền thống và truyền thông số (infographic, audio clip, video clip...); xây dựng tờ gấp tuyên truyền, vận động về chính sách dân số và phát triển cung cấp cho các địa phương, đơn vị.

- Tuyên truyền, vận động, truyền thông giáo dục, cung cấp thông tin trên các nền tảng số, tăng cường kết nối truyền thông trên mạng xã hội (Fanpage, Zalo, Youtube, TikTok...).

1.5. Tổ chức thực hiện các sự kiện truyền thông (6 sự kiện)

Đối với từng sự kiện và căn cứ tình hình thực tế, Cục Dân số sẽ lựa chọn để tổ chức một số hoạt động: mít tinh, diễu hành, tọa đàm, hội thảo, hội nghị; sản xuất các sản phẩm truyền thông mẫu; tuyên truyền trên các phương tiện thông tin đại chúng, internet và tổ chức chiến dịch truyền thông lồng ghép và cung cấp dịch vụ phù hợp với từng sự kiện.

Để triển khai đồng bộ và hiệu quả chuỗi hoạt động của từng sự kiện, Cục Dân số sẽ có hướng dẫn sau.

Chủ đề của các sự kiện, cụ thể như sau:

- Ngày Thalassemia thế giới (8/5): “Tăng cường phổ cập thông tin và tiếp cận dịch vụ về bệnh tan máu bẩm sinh để góp phần nâng cao chất lượng giống nòi Việt”.
- Ngày Dân số Thế giới 11/7: (Cục Dân số sẽ có thông báo sau khi nhận được chủ đề từ Văn phòng Quỹ Dân số Liên Hợp Quốc tại Việt Nam).
- Ngày tránh thai Thế giới (26/9): “Giới trẻ hãy có trách nhiệm trong việc quan hệ tình dục an toàn và chủ động tránh thai vì hạnh phúc của chính mình, vì tương lai của đất nước”.
- Tháng hành động vì Người cao tuổi Việt Nam (Tháng 10) và Ngày Quốc tế Người cao tuổi (01/10): Chăm sóc sức khỏe người cao tuổi là trách nhiệm của mỗi cá nhân, gia đình và toàn xã hội.
- Ngày Quốc tế trẻ em gái (11/10): (Cục Dân số sẽ có thông báo sau).
- Tháng hành động quốc gia về Dân số (Tháng 12) và Ngày Dân số Việt Nam (26/12): “Nâng cao chất lượng dân số để đất nước phồn vinh, gia đình hạnh phúc”.

1.6. Phối hợp liên ngành, các cơ quan báo chí

Tiếp tục triển khai các chương trình phối hợp truyền thông về công tác dân số giữa Cục Dân số với các cơ quan của Bộ, ban ngành, đoàn thể Trung ương, các cơ quan thông tấn báo chí Trung ương và địa phương nhằm nâng cao hiệu quả phối hợp liên ngành, huy động sự tham gia của các cấp hội, đoàn thể trong công tác dân số.

1.7. Tổ chức hội thảo, hội nghị, tập huấn

Tập huấn, hướng dẫn tổ chức thực hiện công tác thông tin, truyền thông dân số phổ biến quy định, kỹ năng viết bài và cung cấp thông tin cho báo chí, cập nhật xu hướng và kỹ năng truyền thông hiện đại.

2. Tại địa phương

Sau khi có hướng dẫn của Trung ương và căn cứ tình hình thực tế của địa phương, Chi cục/Phòng DS-KHHGD các tỉnh/thành phố chủ động tham mưu cho các cấp có thẩm quyền ban hành các văn bản hướng dẫn chỉ đạo, tổ chức thực hiện và giám sát nội dung, hoạt động đã được phê duyệt.

- Tổ chức quán triệt và thống nhất trong toàn hệ thống chính trị về tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo để thực hiện toàn diện công tác dân số đặt trong mối quan hệ hữu cơ phát triển kinh tế - xã hội của địa phương và đất nước thông qua việc tham mưu Sở Y tế phối hợp Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy, Trường Chính trị tỉnh/thành phố.

- Cung cấp thông tin định kỳ và đột xuất cho Ban Chỉ đạo dân số và phát triển tỉnh/thành phố, phối hợp với các sở, ban, ngành, các tổ chức chính trị - xã hội tạo đồng thuận và nâng cao vai trò, trách nhiệm của các ngành, các cấp trong giải quyết các vấn đề quan trọng, liên ngành về dân số và phát triển. *nd*

- Phối hợp với báo, đài phát thanh, truyền hình địa phương thường xuyên đưa tin về thông tin dân số và phát triển; xây dựng và phát sóng các chương trình chuyên về dân số và phát triển; xây dựng các chuyên trang, chuyên mục, giao lưu, tọa đàm trên Đài Phát thanh - Truyền hình, báo/tạp chí tỉnh, các tờ tin, bản tin chuyên đề về công tác dân số.

- Tổ chức các cuộc mít tinh, cổ động, diễu hành, nói chuyện chuyên đề nhân các sự kiện, ngày lễ lớn và các ngày kỷ niệm của ngành dân số với sự tham gia của các ban ngành, đoàn thể, tổ chức chính trị - xã hội, tổ chức xã hội, các nhà khoa học, nhà quản lý... Ngày Thalassaemia thế giới 8/5; Ngày Dân số Thế giới 11/7; Ngày Quốc tế trẻ em gái 11/10; Ngày Quốc tế Người cao tuổi 1/10; Tháng hành động quốc gia về Dân số tháng 12 và Ngày Dân số Việt Nam 26/12 tại các cấp từ 3-6 cuộc/năm (nội dung, chủ đề của các sự kiện sẽ được Trung ương cung cấp).

- Sản xuất, nhân bản và phân phối các tài liệu và sản phẩm truyền thông:

+ Sản xuất và cung cấp các bản tin, tài liệu vận động về dân số và phát triển cho các cấp lãnh đạo (factsheet, sách mỏng, các báo cáo tổng hợp... mỗi tỉnh, thành phố sản xuất, nhân bản từ 3-4 loại/năm).

+ Sản xuất các sản phẩm truyền thông và các hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể dục, thể thao, giải trí phù hợp với vị thành niên/thanh niên: Biên soạn hoặc nhân bản các tài liệu truyền thông như tờ rơi, sách mỏng; tổ chức các chương trình truyền hình thực tế, game show, tọa đàm, giao lưu... trên sóng truyền hình hoặc trên mạng xã hội về các vấn đề liên quan đến dân số và phát triển dành cho vị thành niên/thanh niên.

- Truyền thông đa dạng trên các phương tiện truyền thông đại chúng, các loại hình truyền thông số, tăng cường kết nối truyền thông trên mạng xã hội (Fanpage, Zalo, Youtube, TikTok...).

- Tổ chức các hội thảo, tập huấn về truyền thông vận động, truyền thông thay đổi hành vi cho cán bộ làm công tác truyền thông, các tổ chức chính trị-xã hội... các cấp; tổ chức học tập trao đổi kinh nghiệm truyền thông về dân số và phát triển.

- Duy trì và đẩy mạnh hoạt động truyền thông, cung cấp tài liệu, sản phẩm truyền thông trong các chiến dịch truyền thông lồng ghép với dịch vụ, trong các mô hình truyền thông, câu lạc bộ, các góc truyền thông và điểm truyền thông tại cộng đồng.

- Xây dựng, duy trì và phát triển các mô hình truyền thông đã và đang hoạt động có hiệu quả tại địa phương cho từng nhóm đối tượng lồng ghép với hoạt động văn hóa của địa phương, chú trọng xây dựng các mô hình truyền thông tại các tỉnh vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi. *ok*

IV. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

Sở Y tế (Phòng Dân số), Chi cục Dân số/Dân số - KHHGD các tỉnh, thành phố căn cứ hướng dẫn này, bố trí kinh phí, chỉ đạo đơn vị đầu mối xây dựng kế hoạch truyền thông, giáo dục về dân số năm 2024 của địa phương, tổ chức thực hiện đảm bảo hiệu quả, đúng quy định, báo cáo kết quả thực hiện về Cục Dân số (Phòng Truyền thông – Giáo dục).

Nguồn kinh phí hoạt động truyền thông, giáo dục về dân số 2024 sử dụng từ các nguồn sau:

- Nguồn kinh phí sự nghiệp y tế (dân số) của địa phương.
- Kinh phí truyền thông thuộc các chương trình mục tiêu được Trung ương phân bổ cho địa phương (nếu có). Kinh phí các dự án, đề án dân số triển khai trên địa bàn.
- Kinh phí huy động từ các nguồn hợp pháp khác.

Về chế độ báo cáo: Các địa phương báo cáo sơ kết công tác truyền thông, giáo dục dân số 6 tháng đầu năm 2024 gửi trước ngày 30/6/2024; báo cáo tổng kết công tác truyền thông, giáo dục dân số năm 2024 và phương hướng hoạt động năm 2025 gửi trước ngày 15/12/2024.

Trong quá trình thực hiện, nếu có khó khăn, vướng mắc đề nghị địa phương có văn bản gửi về Cục Dân số để hướng dẫn, giải quyết. /